

STATISTIKI NA ROB

USTVARITI POGOJE, DA BI LJUDJE ŽIVELI NA DOMAČIH TLEH

Ljudsko štetje iz leta 1971 pokazalo porazno upadanje prebivalstva v Beneški Sloveniji in Reziji - Med najbolj prizadetimi so komuni Brdo v Terski dolini, Dreka, Grmek in Tipana - Statistika naj opozori pristojne oblasti in odgovorne organe, da je potrebno nekaj ukreniti za ekonomsko in materialno raven naših komunov

Statistika je včasih najbolj neusmiljeni pokazatelj nekega stanja in suhe številke ter odstotki povedo včasih mnogo več, kot pa še tako vznesene in prepričljive besede, sestavki, uvodniki in članki. Kako je z upadanjem števila prebivalstva pri nam v Beneški Sloveniji in v videmski pokrajini, o tem nam najbolj zgovorno pričajo podatki nedavnega ljudskega štetja in primerjava s podatki ljudskih štetij iz leta 1951 in 1961. Sicer pa si dobro oglejte priloženo razpredelnico, kjer je statistično najbolj pregledno in razvidno, da se je v vseh komunih Beneške Slovenije in Reziji zmanjšalo število rezidentnega prebivalstva od celih 46,9% v komunu Dreka do 17,9% v Špetru u Nadiži.

V petnajstih komunih Beneške Slovenije in v Reziji, za katere imamo natančne podatke, je torej prav povsod v zadnjem desetletju število prebivalstva znatno upadlo. In če pri tem še upoštevamo dejstvo, da bodo vsi komuni, ki štejejo sedaj manj kot tri tisoč prebivalcev, imeli pri prihodnjih komunalnih volitvah namesto 20 samo 15 svetovalcev (to pa sta komun Neme in Podbonesec), potem je popolnoma jasno, da upadanje prebivalstva vpliva tudi na politične in upravne razmere v naših komunih.

Globalna statistika pravi za Italijo, da se je njeno prebivalstvo od 1871. leta pa do 1971. leta, to je v stotih letih, podvojilo. Vendar pa ti podatki ne veljajo za videmsko pokrajino. Upadanje prebivalst-

va pri nas je tako očitno in porazno (glej tabelo), da so zagotovo prav naši komuni prispevali k dejstvu, da se je v celotni videmski pokrajini število prebivalstva skrčilo za 16.144 duš, kar je v nasprotju s splošnim italijanskim naraščanjem prebivalstva.

vsem mladi ljudje in si seveda drugod ustvarjajo domače ognjišče, zato v naših vaseh ni naravnega prirastka, torej spet eno dejstvo več, ki govori o počasnem izumiranju naše deželice. Res je, da se nekateri naši emigranti tudi vračajo, toda šele po dvajsetih ali več letih, ki so jih pre-

pulaciji predvsem prizadeti hribovski komuni (Brdo v Terski dolini, Dreka, Grmek, Tipana itd.).

Zato je potrebno ob vseh teh objavljenih statističnih podatkih opozoriti pristojne oblasti in odgovorne organe, da bi nekaj ukrenili. Zavedati se namreč moramo, da nik-

ljudi, oziroma družin, ko se oče ali sin izgubita v širnem svetu, doma pa jih zamačajo tako imenovane bele vdove.

Kljub vsemu temu pa nikakor ne smemo biti pesimisti, vedno moramo namreč upati, kljub trenutnim neugodnim razmeram, da bosta dežela ali država kaj ukrenili za zboljšanje ekonomskega položaja naših vasi, saj končno ne moremo iti mimo nekaterih dejstev, ki so doslej le bila v prid naših komunov. To je bilo vsekakor seveda premalo, saj nam končno o tem najbolj zgovorno govori statistika, ki neusmiljeno pričča, da izseljevanje ni zaustavljeno, to pa kaže, da naš ekonomski položaj še zdavnaj ni rešen.

NA MEDNARODNEM FOLKLORNEM FESTIVALU V GORICI PREJELI REZIJANI DRUGO NAGRADO

V Gorici se je v dneh 9. in 10. septembra vršil mednarodni folklorni festival, katerega se je udeležilo 30 skupin in godbo, vse v pristnih narodnih nošah iz raznih držav Evrope. Festivala se je udeležila tudi rezijanska folklorna skupina, ki je letos že nastopila v Beljaku (Avstrija, Kamniku (Jugoslavija), Pušji vesi v Kanalski dolini in v Erice (Sicilija) in povsod žela obilo uspehov in tako tudi v Gorici, saj je prejela prvo nagrado za glasbila, prvo nagrado za ples in drugo absolutno nagrado.

Kljub slabemu vremenu je festival pritegnil mnogo gledalcev in občudovalcev narodnih noš, tako po mestnih ulicah kot v dvorani. Ob tej priložnosti je bil na Gradu tudi mednarodni simpozij o izvorni folklori in razni predavatelji so obrazložili načine kako jo lahko ohranimo.

OBČINA (Comune)	LETO			Padec v zadnjih desetih letih	Procent
	1951	1961	1971		
AHTEN (ATTIMIS)	3270	2911	1963	- 948	- 32,6
BRDO (LUSEVERA)	2228	1910	1127	- 783	- 41
DREKA (DRENCHIA)	1392	1128	599	- 529	- 46,9
FOJDA (FAEDIS)	4566	4100	3233	- 867	- 21,1
GORJANI (MONTENARS)	1465	1065	732	- 330	- 31
GRMEK (GRIMACCO)	1737	1645	929	- 716	- 43,5
NEME (NIMIS)	4398	3599	2848	- 751	- 20,9
PODBONESEC (PULFERO)	3735	3306	2237	-1069	- 32,3
PRAPOTNO (PREPOTTO)	2036	1536	1190	- 346	- 22,5
REZIJA (RESIA)	3350	2830	1787	-1043	- 37
SOVODNJE (SAVOGNA)	2077	1741	1219	- 522	- 30
SREDNJE (STREGNA)	1883	1554	952	- 602	- 38,7
SV. LENART (SAN LEONARDO)	2283	2077	1375	- 702	- 33,8
SV. PETER (SAN PIERO AL NAT.)	3088	2842	2332	- 510	- 17,9
TAVORJANA (TORREANO)	3404	2918	2352	- 566	- 19,4
TIPANA (TAIPANA)	2841	2258	1226	-7032	- 45,7

Če se torej vprašamo po vzrokih, čemu takšen padec prebivalstva, potem je odgovor na dlani: pomanjkanje dela na domačih tleh. Gospodarska nerazvitost je torej prisilila številne naše ljudi, da so se bodisi izselili v tujino, pa tudi v bližnje kraje Furlanije in Italije.

Od doma odhajajo pred-

živeli v tujini in tam trdo delali. Res je tudi, da ti, povlačni stari ljudje, obnavljajo svoje domačije z denarjem, ki so ga prigarali v tujini, vendar pa to še zdavnaj ne bo zavrlo upadanja in izumiranja naših komunov.

Če še enkrat pazljivo pogledamo objavljeno razpredelnico, vidimo, da so pri depo-

dar ni prepozno za pametne in koristne ukrepe. Vendar pa pri vsem tem dobre ceste in melioracije še zdavnaj niso dovolj, da bi dvignili ekonomsko in materialno raven naših komunov in s tem zaustavili izseljevanje, ki je postalo, kot vidimo iz statistike, usodno za naše kraje. Predvsem je potrebno ustvariti pogoje, da bi lahko ljudje živeli na domačih tleh. Tako ima, na primer, Nadiška dolina vse pogoje, da bi se tu razvila kakšna industrija, saj je tu delovna sila, so dobre prometne zveze, neposredna bližina meje in končno je tudi tu upanje na razvoj tako imenovanega čedadskega industrijskega področja.

S pametnim reševanjem ekonomskih problemov bi hkrati lahko rešili tudi celo vrsto socialnih problemov, ki jih prinaša nerazvitost našega območja. V mislih imamo neštete osebne tragedije naših

UNIVERZO JE TREBA REFORMIRATI

Vsa polemika okrog tržaške univerze in zahtev okrog ustanovitve univerze v Vidmu je bila, žal, če jo nepričadeto opazujemo, vse preveč politično obarvana, saj so posamezniki hoteli bodisi «kampanilistično», z zahtev po samostojni videmski univerzi, doseči v bistvu svoje politične, ozko lokalne in partikularistične koristi, hudi očitki so nateleli na račun «baronov iz Vidma» in podobno, čeprav je v bistvu resnica in problematika o univerzi v naši deželi čisto drugačna in čisto drugače.

V bistvu gre za to, da tudi visokošolski sistem postane v naši deželi sodoben, moderen in sledi tokovom napredne in moderne znanosti. To je v bistvu vprašanje reforme univerze sploh, reforme, ki terjata, da se dosejdanja zaprtost, togost in nedemokratičnost sleherne univerze, zlasti pa tržaške,

premagata ob upoštevanju zahtev studentov samih in vseh tistih profesorjev, ki sta jim pri srcu znanost in njen razvoj. Polemika, ali je potrebna v naši deželi ena sama, ali dve univerzi, je jalova v tem smislu, ker je treba najprej reformirati tržaško univerzo in prepustiti razvoj samemu morebitno ustanovitve nove univerze v Vidmu. Pri tem pa je treba posodobiti pouk na univerzitetni ravni, temeljito reformirati sam pouk, odpreti nove smeri, ki jih terjata sodobna tehnologija in njen razvoj. Pa tudi v političnem smislu je treba univerzo demokratizirati in posodobiti. V mislih imamo predvsem dejstvo, da mora univerza na eni strani upoštevati funkcionalnost družbenogospodarskega razvoja celotne naše dežele, na drugi strani pa je tudi sramotno dejstvo, da Slovenci še nimamo svo-

jega inštituta za preučevanje slovenske kulture in jezika na univerzitetni ravni, pri čemer je stolica za slovenščino v Vidmu samo prvi korak v tej smeri.

Bistvo reforme naše univerze mora biti predvsem v globoki spremembi same miselnosti (in torej tudi strukture) akademskih oblasti. Svojo besedo pri tem morajo končno povedati predvsem študentje, znanstveni raziskovalci in prizadeto prebivalstvo. Pri tem pa je treba odpraviti vso šovinistično in lokalpatriotsko navlako v vodstvu univerze, ki bi morala zaživeti v mednarodnem okviru, upoštevajoč tudi potrebe aktivnega soživanja tu živčih in sosednjih narodov in narodnosti. Šele takšna univerza bo zares univerza v najboljšem pomenu te besede in njeno poslanstvo bo le tako učinkovito, plodno in tudi bogato.

PLATIŠČE, privlačna turistična točka, ker tu izvira Nadiža

Divjanje na Koroškem

Postavitev maloštevilnih dvojezičnih krajevnih napisov v avstrijski Koroški na podlagi avstrijskega zakona je te dni povzročila v krajih, kjer prebiva slovenska narodna manjšina, pravo eskalacijo barbarstva in divjanja primitivnih koroških nemčurskih šovinistov, ki podirajo, mažejo in sploh odstranjujejo napise ter s tem kažejo na nek nevaren nesmisel v srcu Evrope, na nesmisel, ki ga poznamo tudi mi, to je nesmisel nacističnih, šovinističnih in podobnih nekulturnih izbruhov, o katerih smo biti prepričani, da so že prešli v zgodovino in da so za vedno pokopani.

Ti šovinistični, da ne rečemo fašistični izpadi in nemiri proti neki narodni manjšini, to pot konkretno proti koroškemu Slovincem, so vsekakor kaj slabo spričevalo za demokracijo v neki deželi, ki ji pravimo Avstrija, ki naj bi bila tudi sama nekoč v zgodovini žrtev fašistične agresije.

Vendar se zdi, da se na avstrijskem Koroškem za vso to lepo fasado demokracije in nevtralnosti skriva resnična podoba nekega stanja, ki je bilo doslej v nekem smislu prikrito, a je izbruhnilo na dan, ko je avstrijska vlada z zakonom poskušala začeti izvajati samo določila njene državne pogodbe, v kateri je poudarjeno, da mora Avstrija spoštovati in ščititi narodne manjšine, zlasti koroške Slovence. In ko je zdaj končno avstrijska zvezna vlada izdala dokaj pomanjkljiv za Slovence nezadovoljujoč zakon o krajevnih dvojezičnih napisih, se je ob divjanju in upiranju tem napisom pokazala vsa resničnost stanja na tem območju, kjer spet dvigajo glave in zganjajo nasilje prav tiste sile, ki so se že nekoč zganile pod Hitlerjem in prinesle Avstriji med drugo svetovno vojno in po njej kaj neslaven in kompromitirajoč sloves.

Ko se tudi mi, beneški Slovenci, pridružujemo ostru obsodbi vseh Slovencev do dogodkov na Koroškem, lahko samo ugotovljamo, kako težka in mukotrpna je pot do priznanja osnovnih manjšinskih pravic, pa naj gre za Slovence na avstrijskem Koroškem ali pa za nas same, ko še do danes nimamo priznanih osnovnih človeških pravic, to je pravic, da smo Slovenci in da lahko izražamo svojo nacionalno pripadnost v svojem jeziku in v svojih šolah.

IZ NADISKE DOLINE

V Čedadu bodo poimenovali ulico po Vittoriju Podrecci

VITTORIO PODRECCA, oče svetovno znanih lutk

Čedadski komunski svet je pred nedavnim sklenil, da poimenuje eno izmed ulic po očetu lutk Vittoriju Podrecci iz Čedada, sinu slavnih Podrekov iz Beneške Slovenije.

Vittorio Podrecca je namreč ustanovil v Rimu takoj po prvi svetovni vojni svetovno znani «Teatro dei piccoli», s katerim je žel priznanje največjih svetovnih umetnostnih kritikov. Umrl je pred desetimi leti.

Verjetno bodo zbrali «umetnike» njegovega potujočega gledališča in jih namestili v muzej. Če bodo čedadski administratorji zares mogli uresničiti ta načrt, bo mesto postalo še bolj zanimivo in privlačno. In končno, Podreccovo delo bi tudi zaslužilo toliko časti v svojem rojstnem kraju, saj bo ostal za vekomaj zapisan v zgodovini kot oče lutk, znanih po vsem svetu.

Ogenj v seniku

V Petejahu je prišlo v seniku Bruna Birtiča do hudega ognja, ki je uni-

čil 50 kvintalov sena, nekaj kmetijskega orodja, senik in del hleva. Na pomoč so morali poklicati gasilce iz Vidma, ki so po treh urah dela končno zadušili plame, ki so že grozili še drugim gospodarskim poslopijem. Birtič je utrpel za več kot dva milijona lir škode.

SV. LENART

UMRL ZA POSLEDICAMI PROMETNE NESREČE

V čedadski bolnici je umrl 85-letni Vincenzo Obit iz Hrastovjega, katerega je povozil nek avtomobilist iz grmeškega komun, ko se je peljal z biciklom, po glavni cesti. Sprva so mislili, da je Obit le lažje poškodovan, a nastopile so komplikacije in je čez par dni umrl, čeprav so si zdravniki dosti prizadevali, da bi ga ohranili pri življenju.

TAVORJANA

Pred kratkim je ministrstvo za delo sporočilo tavorjanskemu komun, da bodo v kratkem odprli delovni center (kantir), ki bo imel nalogo, da spravi v red cesto, ki vodi iz Lovrihov (Casali Laurini) do Mažerol. Pri tem delu bo zaposlenih 15 delavcev za 52 dni, delo pa bo stalo tri milijone in 500 tisoč lir; od tega prispevka bodo morali potrošili skoraj milijon lir za gradbeni material.

Cesta je zares slaba, ker jo popravljajo vedno po koščkih in ko popravijo drugi delček, je prvi že spet takšen kot je bil prej. In čudno, popravljajo jo vedno pred volitvami. Včasih jim pred volitvami celo obljubijo, da jo bodo do konca uredili in asfaltirali, in ljudje, vsi nav-

NEME

Tragedija v Dobju

V Dobju, mirni vasiči doline Črneje, ki šteje le nekaj hiš, se je odigrala strašna tragedija. Ob sončnem zatonu koncem preteklega meseca so našli mrtvega prav pred domačo hišo 60-letnega gluhonemega Antona Mattiuzza, medtem ko je njegov brat 45-letni Ermenegildo mirno dremal v solarju. Mattiuzza je bil zadet naravnost v srce, poleg njega pa je ležala puška.

Karabinjerji so takoj osumili brata in ga pripravili. Domnevni zločinec trdi, da

Mažerolska cesta in volitve

dušeni spet glasujejo za stranko, ki jim je napolnila čašo upanja, da se bo zavzela za ta pereči problem Mažerolčanov.

Tudi letos, pred volitvami, se dogaja isto. Čez štiri leta, ko bodo zopet volitve, bo prav gotovo «servirana» spet mažerolska cesta, saj se to dogaja že vsa povojna leta in cesta bo do takrat tudi prav gotovo spet nevozna. Volivci, tako mladi kot stari, to vedo in zato jim ganljive obljube ne sežejo preveč globoko do srca.

PRIPRAVE NA VOLITVE

V Tavorjani je že nekaj časa zelo razgibano ozračje, ker se pripravljajo na komunske volitve, ki bodo 26. in 27. novembra tega leta.

Razne politične stranke so že pričele s predvolilno kampanjo in izbirajo kandidate. Sedaj ima večino v komunskem svetu krščanska demokracija. Ljudje so prepričani, da se bo kaj spre-

menilo in da bo kaj več kandidatov iz slovenskih hribovskih vasi. Tavorjanski komun je namreč jezikovno mešan: ravninske vasi so furlanske, v hribih ležeče pa slovenske.

IZPOD KOLOVRATA

Emilio Loszach in Selca žrtev prometne nesreče v Nemčiji

Vsa naša vas se je zavila v globoko žalost, ko je zvedela, da se je v Nemčiji smrtno ponesrečil 36-letni Emilio Loszach, kjer je bil na delu. Loszach je bil že več let zaposlen v Stuttgartu (Stoccarda) v neki tovarni plastičnih izdelkov in je bil pridni delavec. O njegovi smrti vemo le to, da je izgubil življenje pri prometni nesreči v Heidenheim am der Brenz. To žalostno vest je sporočil na grmeški komun italijanski konzulat v Stuttgartu.

Svojem nepozabnega rajnega izrekamo naše globoko sožalje.

OD PACUHA DO LAZ BODO UTRDILI OBCESTNE ZIDOVE

Iz naših bregov se dostikrat trgajo zemeljski plazovi, ki zasujejo cesto in onemogočajo promet. To se najpogosteje dogaja na pomlad, ko odleže sneg, pa tudi po dolgotrajnem deževju se skale rade razrahljajo in prilete kar na lepem na

cesto in zato tudi pešci niso varni hoditi po cesti. Najbolj nevaren teren je ob cesti med Pačuhom in Lazami in zato je deželno odborništvo za kmetijstvo dodelilo dreškemu komunu 3 milijone in 200 tisoč lir. S tem denarjem bodo utrdili oporne zidove ob cesti in vsaj za silo preprečili oziroma omilili nesreče, ki bi se utegnile dogoditi. Z deli bodo pričeli še pred zimo.

IZPOD MATAJURJA

POPRAVILI KAPELICO NA VRHU MATAJURJA

Kapelico, ki so jo postavili točno pred desetimi leti na vrhu Matajurja, so te dni očistili in popravili. Matajur ali Baba, kot ga imenujejo domačini, ki je najvišji vrh Beneške Slovenije (1643 m) privablja namreč vedno več izletnikov in vsi se radi pomude za hip tudi v kapelici. Ker pa stoji na taki višini in je izpostavljen vremenskim intemperijam, veter namreč piha iz vseh strani, je bila že večkrat poškodovana in so jo stalno popravljali, a vedno le za silo.

Sedaj je kapelica lično urejena in ob otvoritvi je bral mašo domači župnik g. Gujon, kateri so prisostvovali tudi predstavniki lokalnih oblasti.

Naši dragi rajniki

IZ KOMUNA NEME: 71-letni Ermenegildo Juri in 60-letni Antonio Mattiuzza.

IZ KOMUNA AHTEN: 64-letna Palmira Degani in 62-letni Elio Gobessi.

IZ KOMUNA FOJDA: 69-letni Ugo Di Giusto.

IZ KOMUNA TAVORJANA: 63-letni Vittorio Burello.

IZ KOMUNA SV. LENART: 85-letni Vincenzo Obit iz Hrastovjega.

IZ KOMUNA POBBONESEC: 79-letni Antonio Spelat.

IZ KOMUNA GRMEK: 36-letni Emilio Loszach iz Selca.

IZ KOMUNA TRBIŽ: 82-letna Francesca Makuc.

IZ KOMUNA NABORJET: 67-letni trgovec Gino Pietro De Antoni.

Vsem sorodnikom nepozabnih rajnkov izrekamo naše globoko sožalje.

Prihodi in odhodi vlakov iz videmske železniške postaje

S prvim oktobrom je stopil v veljavo nov vozni red vlakov, ki bo veljaven do 2. junija 1973 in ga tu spodaj prinašamo.

ODHODI

PROTI BENETKAM: 3,32 - 5,14 - 5,32 - 5,48 - 6,10 - 6,38 - 7,10 - 7,24 - 8,48 - 9,50 - 10,48 - 11,55 - 12,35 - 13,32 - 15,01 - 15,11 - 15,20 - 16,08 - 16,56 - 17,57 - 18,46 - 18,56 - 20,38 - 21,23.

PROTI TRBIŽU: 5,29 - 7,21 - 12,32 - 13,42 - 15,23 - 15,30 - 17,50 - 19,18 - 22,09 - 23,15.

PROTI TRSTU: 5 - 5,44 - 7,11 - 7,18 - 7,52 - 10,29 - 13,03 - 13,25 - 15,05 - 16,30 - 17,53 - 18,02 - 19,24 - 20,42 - 21,41 - 22,35 - 23,13.

PROTI ČEDADU: 6,30 - 7,30 - 8,30 - 9,30 - 11,30 - 12,30 - 13,30 - 14,30 - 15,30 - 16,30 - 17,30 - 18,40 - 19,50 - 22,20.

PRIHODI

IZ BENETK: 1,56 - 6,40 - 7,08 - 7,37 - 8,39 - 10,34 - 11,19 - 12,55 - 14,25 - 14,59 - 15,18 - 17,32 - 18,10 - 18,34 - 18,59 - 20,10 - 20,32 - 21,36 - 21,58 - 22,32 - 22,56 - 23,07 - 23,37.

IZ TRBIŽA: 5,05 - 7,05 - 7,15 - 9,40 - 11,50 - 14,47 - 14,57 - 17,36 - 17,48 - 19,15 - 21,11.

IZ TRSTA: 0,17 - 5,09 - 7,05 - 7,16 - 8 - 8,34 - 11,42 - 13,27 - 14,33 - 15,06 - 15,15 - 16,02 - 18,32 - 19,44 - 20,19 - 21,45 - 21,46.

IZ ČEDADA: 6,20 - 7,20 - 8,20 - 9,20 - 10,20 - 11,20 - 12,20 - 13,20 - 14,20 - 16,20 - 17,20 - 18,20 - 19,40 - 20,40.

FOJDA, ena najlepših in največjih vasi vinorodnega področja v Beneški Sloveniji

Sprehod skozi slovensko književnost

Ivan Cankar

Ljubljanski škof Jeglič kupil sedem sto izvodov knjige in jih dal sežgati.

Vzporedno s pesmijo pa je Cankar začel pisati tudi prozo. Že pet mesecev po Erotiki je avgusta 1899. izšla njegova druga knjiga Vinjete, ki je vsebovala 28 črtic in Epilog. Naslednja knjiga črtic in novel je izšla 192. leta pod naslovom Knjiga za lahkomišelnice ljudi, 1903. leta pa je ušla spet nova knjiga črtic pod naslovom Ob zori.

Od črtic in krajših novel je Cankar prešel na daljše tekste in 1902 izdal daljše pripovedno delo Tujci. Sle-

di roman Na klancu (1903), povest Hiša Marije Pomočnice (1904) in povest Kríž na gori (1905).

Iz domačega življenja je napisal povest Polikarp (1905), lastne probleme pa je obravnaval v povesti Martin Kačur (1905), Oktobra 1907 je izšla Cankarjeva najlepša umetnina Hlapec Jernej in njegova pravica. Slede njegova dela kot Krpanova kobila (1907), Zgodbe iz doline Šentflorjanske (1908), Aleš iz Razora (1907) in zbirka novel Za križem (1909). Med najlepša Cankarjeva dela sodijo tudi njego-

ve Podobe iz sanj, ki so izšle leto dni pred njegovo smrtjo.

Pomembno mesto ima Cankar tudi v slovenski dramatik. Njegove drame in komedije kot Romantične duše, Jakob Ruda, Za narodov blagor, Kralj na Betajnovi, Pohujšanje v dolini Šentflorjanski, Hlapci in Lepa Vida ne sodijo samo v vrh slovenske dramatike in jih še danes uprizarjajo samo slovenski odri, temveč so segle tudi čez meje in prinesle Cankarju tudi v tujini ugledno ime velikega slovenskega pisatelja in dramatika.

Slovenska privatna šola v Lucernu

V Lucernu (Švica) obstaja slovenska šola, ki jo vzdržujejo starši in jo obiskuje deset slovenskih otrok. Kot je znano, dela v Švici mnogo Slovencev in tako ni nič čudnega, če so se nekateri slovenski starši sami odločili, da bodo financirali svojo, slovensko šolo.

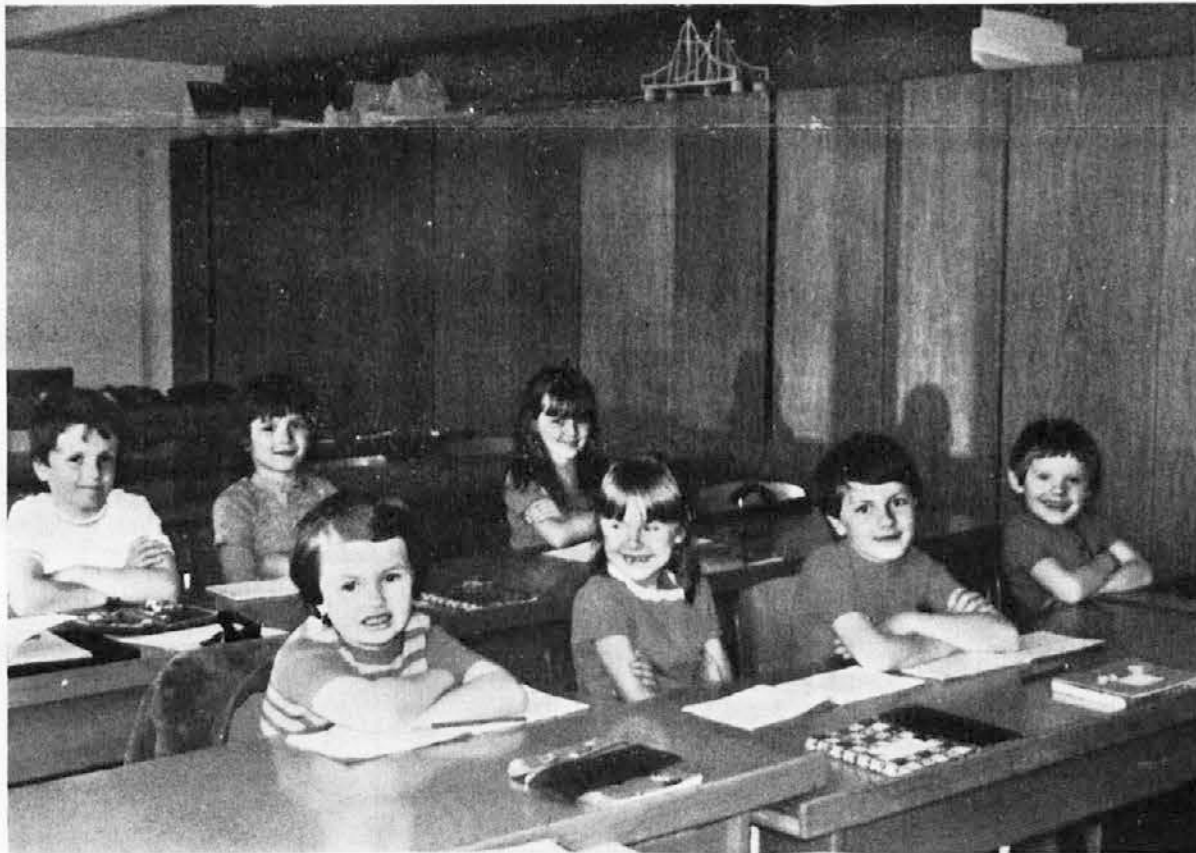
Učiteljica Omahnova iz Ljubljane nam je povedala, da obiskuje njeno šolo deset slovenski otrok in sicer eden iz Črnomlja, dva iz Maribora, eden iz Jesenic, e-

den iz Ljubljane, eden iz Bele Krajine, dva iz Savinjske doline, eden iz Domžal in deklica iz Beneške Slovenije. Šola, oziroma tečaj slovenskega jezika za otroke, je podprla tudi Slovenska izseljenska matica, ki je poslala knjige in plošče.

O deklici iz naših krajev pa je učiteljica Omahnova povedala, da govori zelo lepo slovensko in da je med vsemi tudi najmlajša, saj še ni stara niti šest let. Letos bo šla v nemške šole, ob so-

botah pa obiskuje slovenski tečaj pri njej. Deklica pozna že vse slovenske črke, velike in male, pa tudi bere kar dobro. Doslej se je na tečajih že naučila recitirati in peti.

Veseli nas, da tudi deklica iz naših krajev v Švici hodi v tečaj slovenskega jezika, hkrati pa podpiramo pobudo slovenskih staršev v Lucernu, saj, na primer, učenca iz Domžal vozijo starši na tečaj kar iz 25 km oddaljenega kraja.

Otroci iz raznih krajev Slovenije, med njimi tudi deklica iz Beneške Slovenije, med poukom v privatni slovenski šoli v Lucernu

France Bevk

Kaplan Martin Čedermac

45

Dvignil se je; tedaj je Čedermac po mehki preprogi, ki ga je motila, tiho stopil do njega. Trudil se je, da bi mu bil korak trden, vendar ga je rahlo zanašalo v stran. Pozdravil je po predpisih in mu poljubil prstan na roki.

Nadškofu je za trenutek preletel ustnice pastirski nasmeh in zopet ugasnil. Pomignil je Čedermacu, naj sede. Gospod Martin je bil v zadregi, najrajši bi bil ostal na nogah. Sedečega je zmeraj mučil občutek, da so ga potisnili na kolena, zmanjkovalo mu je odločnosti in moči. Poleg tega ga je motila vzvišena mirnost, ki se je izražala na nadškofovem obrazu. Želel bi si ga bil ostrejšega, bolj človeškega; zavest, da stoji pred nadpastirjem, ki mu je dolžan poslušnost in spoštovanje, ga je vezala, kakor da tiči v nevidnih sponah. Besede, ki jih je bil pripravil, da jih spregovori takoj ob vstopu, so mu ostale v grlu; bilo mu je, kakor da so mu zdrknile v srce in ga težijo kot kamen. Hkrati pa so se mu raztopili vsi dvomi, ki so ga kdaj mučili. Sramoval se je pred samim seboj in si grenko očital. Saj je nemogoče! Saj je nemogoče!

Obsedel je ves ponižen, roke je bil prekrižal v naročju, oči so mu zrlle z vdanim bleskom, kakor da molče prosijo odpuščanja. Moral bi govoriti, a ni imel glasu; če bi ga pognal iz grla, bi bil nebogljen in jecljajoč kakor glas otroka, ki je zinil, a ne ve, kaj povedati.

Česa želi? Kaj bi rad govoril? Vprašanja, ki so mu z mehkim zvokom prihajala na uho. Ponavljala so se, kakor da ga hočejo izbežati iz plahega molka in samoočitajočega strmenja. Čedermac je bil ko začaran. Zdaj ni šlo več za njegovo osebno svobodo. Bil je prost. To je bil izvedel že v nadškofijski pisarni, v katero se je zatekel v dopoldanskih urah. Tudi s tem se ni zadovoljil. Hotel je govoriti z nadškofom. Ta želja ga je tako prevzela, da se ji ni mogel odreči... Ali je res nadškof, ki ga zdaj vprašuje? Zavedel se je in se preplašil, kakor da je storil nekaj nepopravljivega. Pred očmi so mu vstali zadnji dogodki, zbral je ves pogum. Dvignil je roke in jih razprostrl, a se je v trenutku prestrašil te odrske kretnje, da jih je zopet položil v naročje.

«V vaše varstvo sem pribežal», je rekel s trdnim glasom. «Ničesar nisem zakrivil. Po svoji vesti sem delal in si nimam kaj očitati. Tako mislim, govorim iz prepričanja», se mu je roka dvignila na prsi. «Nočem biti samemu sebi sodnik, naj presodi vaša prevzvišenost! Če sem kriv, izročite me pravici, uklonil bom glavo...»

Nadškofu je bilo že vse znano, vendar mu je Čedermac še enkrat opisal dogodke v kratkih besedah, le v glavnih potezah, a vroče in strastno. Še tako se mu je zdelo, da se medlo izraža in da je povedano le senca resnice. Četudi je govoril razburjeno, s tresočim se glasom, se mu je posrečilo, da je vdahnil govoru vsaj del svoje žalosti in ogorčenja.

Besede so napravile vtis. Nadškofov obraz je bil rahlo zardel, desnica se mu je nemirna oprijemala naslonila. Oči so mu bile venomer uprte v kaplana, a niso izdajale občutkov.

«Zgodilo se je brez moje vednosti. Takoj sem ukrenil

Avtocesta Postojna-Vrhnika

Hitreje in varneje iz Trsta in Vidma v Ljubljano

Nova cesta! Vedno se veselimo, ko slišimo, da so kje speljali novo cesto. Nova cesta v večini primerov pomeni tudi boljše, modernejše, hitrejša, varnejša, lepša.

Ko pišemo te vrstice, se gradnja avtostrade med Vrhniko in Postojno bliža h kraju. Kakor vse kaže, bo po novi cesti stekel promet že pred prvimi letošnjim večjim snegom.

Avtostrada med Vrhniko, ki je skoraj ljubljanska periferija in svetovno znano Postojno je sicer kratka, saj je dolga komaj 31 kilometrov, a je presekal gorijski vozov vseh dosedanjih serpentin, klancev in ožin, s čemer je obremenjena stara cesta med obema krajevma.

NAJKRAJŠA ZVEZA MED SREDOZEMLJEM IN PANONIJO

Do Postojne se je lahko avtomobilist pripeljal z več strani: Iz Vidma skozi Gorico, z Reke skozi Ilirsko Bistrico, iz Kopra skozi Divačo, iz Trsta skozi Sežano. V Postojni ali malo pred njo pa so se vse te smeri združile v eno samo. In ta je morala sprejemati breme prometa vseh štirih.

Zato so se lotili v Sloveniji najprej gradnje prav tega kratkega, a nadvse pomembnega odseka in prav za to gradnjo je dala newyorška mednarodna banka dobro posojilo. To pravzaprav ni samo slovenska ali jugoslovanska cesta, temveč to je odsek ene najpomembnejših evropskih cest (oznaka: E-93). To je cesta, ki posredno povezuje Italijo z Jugoslavijo, hkrati pa je tod najkrajša in najlažja zveza med Panonsko nižino in Sredozemljem.

Avtostrada med Postojno in Vrhniko je zgrajena v skladu

z najmodernejšimi predpisi za gradnjo takih cest. Podobna je avtostradam, ki jih v zadnjih letih gradijo v Italiji, Nemčiji, Franciji.

POT PO KATERI SO ŠLI LONGOBARDI

Priključek na novo cesto je v Postojni, malo pred mestom. Potem cesta steče preko polja v klanec ter nad postojnsko železniško postajo zapusti mesto, nato pa v velikem viaduktu pelje nad staro cesto in železnico. Speljana je ves čas skozi lepe gozdove prav do vasi Unec, med Planino in Rakekom, kjer je prvi vmesni priključek.

Kmalu zatem se prične cesta spuščati, se razgrne panorama Vrhnike in ravnina ljubljanskega barja. Po dolgem viaduktu in čez most prav v bližini izvira Ljubljani- ce doseže avtostrada in se zlije v staro cesto, po kateri je do Ljubljane le še komaj dvajset kilometrov.

Kulturno društvo «Ivan Trinko» organizira 3. tečaj slovenskega jezika, ki se bo vršil v Špijtru.

Tečaj se začne 15. novembra 1972 in bo trajal do konca meseca maja 1973. Vpisovanje se vrši na sedežu društva v Čedadu, ul. IX. Avgusta 8 - tel. 71386.

Il circolo di cultura «Ivan Trinko» organizza il 3. corso di lingua slovena che si terrà a San Pietro al Natissone.

Il corso inizierà il 15. novembre 1972 e si concluderà nel maggio del 1973. Per le iscrizioni rivolgersi entro il 15. novembre alla sede del circolo a Cividale, Via IX Agosto 8 - tel. 71386.

Za dobro voljo

«Ježeš, gospod, na moj novi klobuk ste se usedli!»

«Tako? No, pa saj izstopim že na naslednji postaji.»

«Petdeset let imam šele, pa sem bil že več kot deset let priklenjen na posteljo!»

«Grozno! Kaj vam je bilo?»

«No, nič posebnega! Le računajte: Človek vsak dan spi osem ur.»

«Vi osel, pazite vendar! Če boste še dolgo stali na moji nogi, en teden ne bom mogel hoditi. Ali ne morete stopiti kam drugam, tepec?»

«O, pač, Ampak potem najmanj dva tedna ne boste mogli sedeti!»

«Kaj, vi jeste meso? Saj ste mi vendar zadnjič rekli, da ste strogo vegetarjanec?»

«Saj sem. Ampak danes je moj postni dan.»

vse potrebno, da se preganjanje ustavi. V tem pogledu bodite pomirjeni...»

In se je znova nasmehnil. To za Čedermaca ni bilo novo, vendar so ga besede prijetno vznemirile, srce se mu je napolnilo s hvaležnostjo. Le trenutek, že ni več mislil nase. Obšlo ga je novo upanje in mu objelo dušo. Morda pa ni vse izgubljeno.

«Toda pričakujem od vas», se je nadškof zopet zresnil, dvignil roko in jo položil na mizo, «da zdaj ne boste več dajali povoda za take ukrepe. To sem moral obljubiti v vašem imenu. Nikakih uporov več, nikakih nepremišljenosti. Drugič bi vam ne mogel več pomagati...»

Kaplanu se je v trenutku podrlo vse upanje. Za hip se mu je zdelo, da sanja. Ne bi mogel popisati mešanich občutkov, ki so ga obšli v enem samem hipu. Bilo mu je, kakor da je v resnici zdrknil na kolena, tako je strmел v nadpastirja. Ali je prav razumel? Trudil se je, da bi iz potez njegovega obraza izluščil neko resnico, bilo je nemogoče. Zazdelo se mu je, z grozo se mu je zazdelo, da je besede mogoče razumeti na en sam način... Na en sam način!

«Prevzvišenost», mu je glas zamiral v grlu; napeti je moral vse sile, da ga je pognal iz sebe. «Ali naj to tako razumem, da ostanejo odredbe, ki jih je izdala politična oblast, v veljavi?»

Nadškof je za trenutek molčal, ne da bi umaknil pogled, nato je napravil z roko nervozno kretnjo.

«Tako je», je pritrtil.

Priznanje je Čedermaca tako zadelo, tako do konca prevzelo, da se je dvignil, ne da bi se tega docela zavedel, roka mu je nehote znova legla na prsi, kakor da s tem izraža neskončno začudenje.

za naše mlade bralce

Pretkani zajec

Vedro zimsko jutro. Sonca še ni, toda na vzhodu se že vžiga nebo v nežni rožnati zarji.

Ali se danes zajcu Sivku nikamor ne mudi?

Navadno še pred zoro zapusti zeljnik in jo mahne v svoj lož. Njegove oči skrbno prelete blede sinje nebo. Ničesar ni v hladni sinjini. Starih sovražnikov, jastrebov, še ni na spregled. Zato se mirno ozre okoli sebe in izbira zeljnato glavo. Ko jo izbere, se prestopi, migne z brki in se spravi nanjo. Samo slišiš enakomerni: Hrsk! Hrsk! Hrsk! Sivko je izbirčen. Izbira samo nežne, bele glavice, ki prijetno diše.

Hrsk! Hrsk! Hrsk! hrusta Sivko sladko zelje. Ne gleda v nebo, kjer se je naenkrat pojavila komaj opazna temna pika. Včasih se pika giblje, kroži, včasih stoji na mestu in se ne gane. Hrsk! Hrsk! A temna pika se vse bolj bliža, se spušča vse nižje in nižje, postaja večja. Ze se razločijo široko razpeta krila in temno sivo telo. Mirno plava v vedrini, ne slišiš udarcev perutnic. Krogi so vse ožji in ožji. Nenadoma šine jastreb ko blisk in plane na Sivka.

«Ojoj, pomagajte!» zaveka Sivko in se na vse pretege otepa ostrih krempljev. «Pomagajte, pomagajte!». Kakor da veča preplašen otrok.

V bližnjem gozdičku sedijo na starem hrastu vrane. Od časa do časa se katera z dolgočasno oglasi:

«Kraaa, kraaa...»
Ko zaslišijo Sivkovo veka, se vznemirijo, a stari vran dvigne glavo in reče:

«Aha, zajec veka. Nekdo ga mikasti. Menim, da bo tudi za nas kaj ostalo».

Jata se leno dvigne, kakor da se ji nikamor ne mudi. Naj mu jastreb najprej zavije vrat. Počasi odletijo v smer, odkoder prihaja Sivkovo veka. Ko se približajo, vidijo jastreba, ki se na vso moč bori z zajcem, da dlaka

kar leti od njega. A Sivko vpije:

« Pomagajte! Pomagajte! Ne bo zastoj! »

Tedaj se napravi mrtvega.

«Če je taka, pa kar po njem!» reče stari vran in se zažene v jastreba. Za njim se zapraše tudi ostale vrane. Jastreb drži v krempljih rejnega zajca in se brani le z ostrim kljunom. Seče z njim ko s krivcem. Poskuša se dvigniti in se tako znebiti razkačenih vran, toda zajec je pretežak in tudi sam je upehan od boja. Vrane se zaletavajo vanj, vreščijo in ga

kljujejo. Sivko leži ko mrtev, zadržuje dihanje, ne črlnje. Tedaj se stari vran zažene z vso silo in šavsne jastreba navavnost v oči. Jastreb izpusti zajca, se težko dvigne in odleti proti gozdu, vrane pa zmagoslavno va njim:

«Kra, kra, kra!».

Zajec malce odpre oči in ko vidi, da se divja drhal oddaljuje proti gozdu, se urno pobere in jo ucvre v nasprotni smeri proti grmovju.

Ko stari vran vidi, kako jo zajec briše v grmovje, zavpije za njim:

«Kaj pa plačilo? Ali boš kaj dal?».

«Če je kaj dlak ostalo, jih kar pojej, kožo bom pa zaenkrat še domov nesel, »se poroga zajec in se skrije v gostem grmovju.

Ošabni polž

Deževalo je kar naprej vse dni in noči. Uboge mravlje, ki so že pričele zbirati suhe smrekove iglice, da si zgrade mravljišče, so morale prenehati z delom. Voda je curkoma drla po speljanih stezicah in grozila je nevarnost, da bodo mravlje v nji utonile. Od časa do časa je res katera prilezla na plan, da bi videla, kakšno bo vreme, a se je morala žalostna vrniti, kajti sonce se ni in ni hotelo prikazati.

Sele sedmi dan so se oblaki razkropili in spet je bilo nebo jasno. Na mah so mravlje

oživele. Vse so odhitele po svojih opravkih. Ene so begale sem, druge tja, vse pa so se težko otovorjene vračale.

Tudi rdeča mravljičica je po ozki stezi vlačila suho smrekovo iglico. Mukoma jo je spravljala naprej, jo spustila, če se je kje zataknila, jo spet zgrabila na drugem koncu in se na vse načine trudila, da bi jo zvelkla domov.

Ko je bila že blizu doma, ji je pot prekižal polž lazar, ki je po dežju prilezel na dan.

«Umakni se», ga je prosila mravljičica, ko je z bremenom obstala pred njim.

«Jaz naj se ti umaknem?» je rekel polž. «Se na misel mi ne pride!».

«Saj vidiš, da ne morem z bremenom preko tebe», je moledovala mravljičica. «Mudi se mi in res ne utegnem čakati».

«Kakor hočeš! Jaz se nikomur na svetu ne bom umikal», je rekel lenuh in kot prilepljen obstal na mestu.

Ko je uboga mravljičica uvidela, da so vse njene prošnje bob ob steno, se je na moč trudila, da je preko spolzkega polževega trupa prevalila smrekovo iglico. Vsa izčrpana jo je končno privlekla domov.

Sele pod noč se je polž lazar premaknil z mesta. Zavil je v vrtiček med solato.

«Umakni se», je rekla žaba, ki ji je zastavil pot.

«Jaz, da bi se umikal? Prismođa! Ni ga na svetu, ki bi me spravil s poti», je dejal polž in se še bolj prisel na zemljo, ker se je bal, da bi ga žaba ne brnila stran.

«Modrejši popusti», je re-

kla žaba in preskočila polža.

Danilo se je, ko je polž lazar z vrtička prilezel na cesto. Bila je široko tlakovana in sredi nje je obstal. Kmalu je zaslišal ropot, ki je postal zmeraj glasnejši. Sprožil je svoje oči in zagledal voz, ki se mu je v diru bližal.

«Tudi temu se ne bom umaknil! Jaz že ne», je rekel ošabni polž in obstal tam, kjer je bil.

Voz pa je zdirjal prek njegavega in ga zmečkal, da je od polža ostala le črna lužica.

Zakaj živita Sonce in Luna na nebu

Pred davnimi leti sta bila Sonce in Voda velika prijatelja in oba sta skupaj živela na zemlji. Sonce je dostikrat hodilo k Vodi v vas, toda Voda mu obiskov nikoli ni vračala. Naposled je Sonce vprašalo Vodo, zakaj ne pride k njemu. Voda je odgovorila, da Sončeva hiša ni zadosti velika — če bi ona s svojci prišla k njemu, bi ga izrinila iz nje.

Še je rekla Voda: «Če hočeš, da te obiščem, si moraš urediti zelo veliko kmetijo. A glej, da bo res prostorna, zakaj moja družina je jako številna in potrebuje neznansko dosti prostora».

Sonce je obljubilo, da si bo uredilo prav veliko kmetijo. Ko se je vrnilo domov k ženi, Luni, ga je sprejela s širokim nasmehom, ko je odprla vrata. Sonce je povedalo Luni, kar je bilo obljubilo Vodi, in že naslednji dan si je začelo urejati neizmerno veliko kmetijo, da bi v njej lahko sprejelo svojo prijateljico.

Ko je bila kmetija nared, je prosilo Vodo, naj pride drugi dan k njemu v vas.

Ko je voda prišla, je poklicala Sonce ven in ga vprašala, ali sme brez nevarnosti noter, in Sonce je odvrnilo:

«Seveda, kar vstopi, prijateljica moja».

Tedaj je voda začela pritekati in z njo so bile ribe in vse povodne živali. Kmalu zatem je segala že do kolena. Tedaj je vprašala Sonce, ali še lahko vstopa brez nevarnosti. In Sonce je vnoč reklo:

«Kakopak!».

Tako je Voda naprej pritekala.

Ko je dosegla višino moške glave, je dejala Soncu: «Hočeš, da moji ljudje še prihajajo?».

Sonce in Luna sta odgovorila oba:

«Seveda!».
Nista namreč vedela, kaj bi sicer storila. Tako je Voda pritekala kar naprej. Nazadnje sta morala Sonce in Luna splezati na sleme.

Spet je voda vprašala Sonce, ker pa je dobila isti odgovor kakor prej in so njeni ljudje kar naprej drli v hišo, je Voda v kratkem preplavila streho. Sonce in Luna sta se morala hočeš nočeš umakniti na nebo, kjer sta odtistihmal ostala.

O pastirju, ki je razumel govoročo zverin in ptic

Pastir je pasel ovce v hribu. Nenadoma je zaslišal čudno prasketanje in sikanje in že je zagledal ogenj; v njem pa se je zvijala kača. Ovčar je podal kači palico in jo tako rešil.

«Dragi pastir», mu je rekla kača. «Odnese me k mojemu očetu, kačjemu kralju in videl boš, da te bo dobro poplačal. Ponujal ti bo zlato in drago kamenje, toda ti ga prosim za travo, od katere človek razume govoročo zverin in ptic».

Pastir je ubogal kačo in ko mu je kačji kralj ponujal skrinje zlata in draguljev, jih ni maral. Rad bi imel le travo, od katere človek razume živalsko govoročo.

«Dobro preudari», mu je dejal kačji kralj. «To je nevarna stvar. Če komu poveš, da razumeš živalsko govoročo, boš takoj umrl».

Toda pastir ni odjenjal, dokler mu kačji kralj ni dal čarovne trave. Ko jo je pojedel, je takoj razumel, kaj si pripovedujejo zverine in ptice.

Šel je iz gozda in slišal, kako se pogovarjata vrani: «Če bi tale ovčar vedel, da je pod tole skalo zakopan zaklad. Izkopal bi ga in postal tako bogat, da bi se lahko poročil z županovo hčerjo».

Ko je pastir to slišal, je takoj izkopal zaklad. Postal je

najbogatejši človek sedem let naokoli in poročil se je z županovo hčerjo.

Nekoč se je peljal s svojo ženo na kolesu in je poslušal, kako se konja pogovarjata.

«E, če bi naš gospodar vedel, da bo zavoljo svoje žene izgubil življenje», je dejal prvi konj drugemu.

Gospodar se je prestrašil in žena ga je vprašala:

«Kaj se ti je zgodilo, da si prebledel?».

«Nič, nič», se je zgovarjal gospodar.

Tedaj mu je žena pričela očitati, da ima skrivnosti pred njo. Gospodar pa si je mislil:

«Mar naj povem ženi, da razumem govoročo živali. Res mi je sojeno, da bom zavoljo nje umrl».

Pripeljala sta se domov, kmet je legel v posteljo in se pripravljala na smrtno uro. Tedaj pa je skozi okno zaslišal, kako pravi kokoš petelinu na dvorišču:

«Kaj se napenjaš, mar ne vidiš, da se gospodar pripravljala na smrt».

«Prav mu je! Vstane naj in pokaže ženi, kdo je gospodar. Če ji ne bo povedal, kar ji ne sme, bo živel še sto let».

Ko je gospodar to slišal, je vstal in naredil, kar mu je petelin svetoval. In srečno ter zadovoljno je živel še sto let.

Lisica in petelin

Stoji, stoji stezičica, po njej hiti lisičica

in kokljinega sreča sinčka s čelado rdečo, petelinčka.

«Kako si lep», lisica pravi «po perju lep in po postavi!»

Le kam se ti tako mudi? Namesto da odgovori,

zapoje ji lepo na glas: «Jaz k svoji jarčici grem v vas».

In spet lisica: «Slišiš, ti kako pa tvoja jarčka spi?»

Petelin dvignil je perot in svojo glavo skrtil odspod.

«Tako pa moja jarčka spi», ji dobrodušno odgovori.

Lisica, roparska zverina, pa že pograbila petelina

in k brezi, ki je blizu stala, na sapo vso je z njim bežala.

«Veš kaj, lisica modra ti,» ji petelinček odgovori:

«Lepo zahvali zdaj Boga za tak kos mladega mesa!»

«Res, prav imaš, moj dragi,» pravi pod belo brezo se ustavi

in dvigne tačice lisica petelin pa kot lahna ptica

na belo brezo odleti in ji z drevesa govori:

«Pretkana si, a malo umna, še manj poštena in pogumna!»

Lisica z repom brezo žaga krog skače, nič ji ne pomaga.

Naposled lačna se odpravi v svojo lisičino v goščavi,

a petelinček kokotljuje se proti vasi k jarčki maje.

Ura

Dolgi Luka, kratki Miha, čudna dva možica! Noč in dan po eni nogi v krogu se vrtita.

Kratki Miha težko diha, revež zaostaja, dolgi Luka hitro smuka, vedno ga prehaja.

Stara teta godrnjavka pa oba priganja, tika, taka, nič ne čaka, ne privoščiči spanja.

Vrabček in muca

Vrabček, kje boš to zimo živel, kje se pozimi boš grel? Tu in tam, vsepovsod! Bom že kje našel kak topel kot.

Kje si boš zajtrk izprosil? Kje opoldne boš kosil? V jaslih pri konjičku, v hlevu pri konjičku in pri pitkah, petelinčku.

Kje pa boš prenočeval? Kje z družinico boš svojo spal? Veš, ti muca, kaj sva se zmenila z ženo? Da ti tega, vrabci, ne povemo.

Zakaj pa ne, o vrabček moj? Tak rada bi poznala domček tvoj!

Zato, ker nam povedala je neka miš, da ti drugače misliš, kakor govoriš!